

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl v plénu složeném z předsedy Pavla Rychetského (soudce zpravodaj) a ze soudců Josefa Fialy, Jana Filipa, Jaromíra Jirsy, Tomáše Lichovníka, Vladimíra Sládečka, Radovana Suchánka, Pavla Šámala, Vojtěcha Šimíčka, Milady Tomkové, Davida Uhlíře a Jiřího Zemánka o návrhu **V. U.**, zastoupeného Mgr. Ing. Janem Boučkem, advokátem, sídlem Opatovická 1659/4, Praha 1 - Nové Město, na obnovu řízení o ústavní stížnosti vedeného před Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 626/21, za účasti **Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 2** jako účastníků řízení a **České republiky – Ministerstva spravedlnosti**, sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2 - Nové Město, jako vedlejší účastnice řízení, takto:

Návrh se odmítá.

O d ů v o d n ě n í:

I.

Vymezení věci

1. Návrhem, jenž byl Ústavnímu soudu doručen dne 17. 3. 2022, se navrhovatel domáhá obnovy řízení o ústavní stížnosti vedeného před Ústavním soudem pod sp. zn. I. ÚS 626/21, a to na základě rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. 2. 2022 ve věci stížnosti č. 35562/21 *U. proti České republice*, kterým byla stížnost navrhovatele vyškrtuta ze seznamu případů. Důvodem vyškrtnutí bylo jednostranné prohlášení vlády, kterým vláda uznala porušení základního práva navrhovatele podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) následkem nepřiměřené délky soudního řízení a nabídla navrhovateli částku 2 250 eur jako náhradu materiální i nemateriální újmy. Evropský soud pro lidská práva neobdržel stanovisko navrhovatele, z něhož by bylo možné usuzovat na jeho souhlas.

II.

Shrnutí řízení před obecnými soudy a řízení o ústavní stížnosti

2. Navrhovatel se žalobou proti vedlejší účastnici domáhal zaplacení částky 200 000 Kč s příslušenstvím jako náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou soudního řízení podle § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Nepřiměřená délka se měla týkat řízení o návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu o zaplacení částky 710 000 Kč, vedeného u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) pod sp. zn. 24 Cm 69/2010, v němž měl navrhovatel postavení žalovaného. Návrh na vydání směnečného platebního rozkazu byl podán dne 24. 2. 2010, s ohledem na další procesní postup (řešení otázky osvobození od

soudního poplatku tehdejšího žalobce) byl ale směnečný platební rozkaz ze dne 19. 1. 2012 č. j. 24 Cm 69/2010-69 doručen navrhovateli až dne 10. 2. 2012. Následně obecné soudy rozhodovaly o návrhu na jeho zrušení. Rozsudkem městského soudu ze dne 13. 11. 2013 č. j. 24 Cm 69/2010-185 byl směnečný platební rozkaz (s výjimkou části týkající se nákladů řízení) ponechán v platnosti, což potvrdil i Vrchní soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 2. 2015 č. j. 6 Cmo 441/2014-268. Dovolání navrhovatele bylo odmítnuto usnesením Nejvyššího soudu ze dne 30. 11. 2017 č. j. 29 Cdo 5005/2015-317 a navazující ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 31. 8. 2018 sp. zn. IV. ÚS 44/18 (všechna v tomto usnesení uvedená rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>).

3. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 (dále jen „obvodní soud“) ze dne 19. 6. 2019 č. j. 20 C 90/2018-123 byla uvedena žaloba, kterou se navrhovatel domáhal náhrady nemajetkové újmy, zamítnuta, a toto rozhodnutí následně potvrdil městský soud rozsudkem ze dne 29. 1. 2020 č. j. 11 Co 338/2019-195. Podle obecných soudů mohla navrhovateli vzniknout nemajetková újma až od okamžiku, kdy se dozvěděl o zahájení řízení, tedy od února 2012. Pro účely posouzení nemajetkové újmy tak řízení trvalo 6 let a 6,5 měsíce. Dále bylo zjištěno, že postup soudů v řízení o návrhu na vydání směnečného platebního rozkazu byl plynulý, koncentrovaný a bez průtahů mezi jednotlivými úkony. Výjimkou bylo pouze řízení před Nejvyšším soudem, jemuž byl spis sice předložen dne 6. 11. 2015, usnesení o odmítnutí dovolání však bylo vydáno až dne 30. 11. 2017. V tomto řízení byl spatřován ojedinělý průtah, který bylo možné tolerovat. Po skutkové i právní stránce nešlo o řízení složité, městský soud ale rozhodoval opakovaně o procesních otázkách (výzvy k zaplacení soudních poplatků, zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku, odstranění vad odvolání). Délku řízení měl prodlužovat i samotný navrhovatel tím, že opakovaně nehradil soudní poplatek za řádné i mimořádné opravné prostředky, čekal na výzvu soudu k jejich zaplacení, soudní poplatek hradil až po zastavení odvolacího či dovolacího řízení a doplňoval blanketní odvolání. V postavení žalovaného podával opravné prostředky proti všem rozhodnutím, která byla ve věci vydána. Ve věci zároveň dvakrát rozhodoval Nejvyšší soud i Ústavní soud. Účastníkům řízení nelze vytýkat uplatňování procesních prostředků, které vnitrostátní právní řád poskytuje k ochraně jejich práv. Na druhé straně je zřejmé, že prodloužení řízení, k němuž dojde v důsledku toho, že ve věci rozhoduje soud vyššího stupně, objektivně prodlužuje celkovou dobu řízení o dobu potřebnou pro přezkum. Obecné soudy nakonec dodaly, že předmětem řízení bylo peněžité plnění a že význam řízení byl pro navrhovatele standardní. Za těchto okolností byla délka řízení shledána přiměřenou všem shora uvedeným okolnostem a nelze v ní spatřovat nesprávný úřední postup.

4. Dovolání navrhovatele, které bylo podáno proti rozsudku městského soudu jen v části, ve které byl potvrzen rozsudek obvodního soudu v zamítavém výroku o věci samé co do částky 99 999 Kč, odmítl Nejvyšší soud usnesením ze dne 28. 1. 2021 č. j. 30 Cdo 1246/2020-245. Neshledal totiž splnění podmínek přípustnosti dovolání podle § 237 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů.

5. Ústavní soud usnesením ze dne 20. 4. 2021 sp. zn. I. ÚS 626/21 odmítl ústavní stížnost navrhovatele proti uvedenému usnesení Nejvyššího soudu, rozsudku městského soudu a rozsudku obvodního soudu pro zjevnou neopodstatněnost. Podle Ústavního soudu obecné soudy přesvědčivě vysvětlily, z jakých důvodů konkrétní okolnosti věci bránily závěru o nepřiměřené délce řízení (byť s výjimkou délky dovolacího řízení). Posouzení věci navrhovatele obecnými soudy nebylo v extrémním rozporu

s provedenými důkazy. Nebylo v něm možné spatřovat kvalifikované pochybení, které by odůvodňovalo závěr o porušení základního práva navrhovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“) nebo jeho základního práva na náhradu škody způsobené nesprávným úředním postupem podle čl. 36 odst. 3 Listiny.

III.

Argumentace navrhovatele

6. Navrhovatel nepovažuje odškodnění ve výši 2000 eur a paušální náhradu nákladů řízení před Evropským soudem pro lidská práva ve výši 250 eur za spravedlivé, neboť tyto částky nekryjí ani výši nákladů řízení, které mu vznikly při uplatňování jeho práv před obecnými soudy. Tyto náklady řízení činí podle advokátního tarifu částku 52 378,50 Kč, zatímco přiznané zadostiučinění činí v přepočtu přibližně částku 50 000 Kč. V této souvislosti si navrhovatel klade otázku, jaké zadostiučinění mu bylo poskytnuto, jestliže musí na nákladech řízení uhradit svému právnímu zástupci více, než mu bylo přiznáno. Navrhovatel uvádí, že Evropský soud pro lidská práva obecně přiznává podstatně nižší částky kompenzací, než jsou přiznávány na národní úrovni, a to až o 50 %. I kdyby ale navrhovatel považoval přiznanou kompenzaci za dostatečnou, nelze přehlédnout, že by nezohledňovala plynutí času a všechny vlivy na reálnou hodnotu poskytnutých finančních prostředků, včetně současné vysoké inflace.

IV.

Procesní předpoklady řízení o návrhu na obnovu řízení

7. Podle § 119 odst. 1 zákona o Ústavním soudu rozhodoval-li Ústavní soud ve věci, v níž mezinárodní soud shledal, že zásahem orgánu veřejné moci bylo v rozporu s mezinárodní smlouvou porušeno lidské právo nebo základní svoboda, lze proti takovému rozhodnutí Ústavního soudu podat návrh na obnovu řízení za podmínek stanovených tímto zákonem. Ustanovení § 119 odst. 2 zákona o Ústavním soudu pak stanoví, že oprávnění podat takovýto návrh má ten, kdo byl v této věci účastníkem řízení a v jehož prospěch mezinárodní soud rozhodl.

8. Ve věci navrhovatele Evropský soud pro lidská práva jako mezinárodní soud podle § 117 zákona o Ústavním soudu výslovně nerozhodl o porušení lidského práva nebo základní svobody, nýbrž podle čl. 37 odst. 1 písm. c) Úmluvy rozhodl o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů. S ohledem na jednostranné prohlášení vlády, jehož součástí bylo konstatování porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy a přiznání zadostiučinění ve výši odpovídající srovnatelným případům, totiž nepovažoval za důvodné pokračovat v posuzování stížnosti.

9. Ústavní soud v usnesení ze dne 9. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 6/14 (U 19/75 SbNU 671) a usnesení ze dne 9. 12. 2014 sp. zn. Pl. ÚS 10/14 (U 20/75 SbNU 677) uvedl, že není-li zcela zřejmý postoj Evropského soudu pro lidská práva, který sice přistoupil na vládní nabídku zjednodušeného řešení věci a akceptoval jednostranné uznání porušení Úmluvy spolu s nabídkou finančního zadostiučinění, avšak nevyslovil se zřetelně k tomu, zda tímto je celá věc uzavřena s konečnou platností, anebo jen z jeho pohledu při zachování možností nápravy pochybení na vnitrostátní úrovni (např. právě v podobě obnovy řízení),

pak nelze důsledky z toho plynoucí nejistoty klást k tíži navrhovatele. V tomto ohledu připustil, že rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů z důvodu přijetí jednostranného prohlášení vlády, kterým vláda uznala porušení lidského práva nebo základní svobody zaručeného Úmluvou, lze – přinejmenším za určitých okolností – považovat za rozhodnutí, kterým bylo shledáno porušení Úmluvy, a tedy za splnění podmínky obnovy řízení podle § 119 odst. 1 zákona o Ústavním soudu [viz usnesení sp. zn. Pl. ÚS 6/14, body 6 a 8, a usnesení sp. zn. Pl. ÚS 10/14, bod 9].

10. Uvedené závěry jsou založeny na předpokladu, že Evropský soud pro lidská práva při vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů podle čl. 37 odst. 1 písm. c) Úmluvy, pro které shledal důvod v jednostranném prohlášení vlády, přejímá v tomto prohlášení uvedené konstatování porušení Úmluvy [obecně k jednostranným prohlášením vlády srov. Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M. *Evropská úmluva o lidských právech. Komentář*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 265-267]. Tak tomu ale není. Jednostranné prohlášení vlády, které zpravidla obsahuje konstatování porušení Úmluvy a závazek finančního zadostiučinění, případně též závazek podniknout nezbytná opatření k nápravě, jsou-li možná, není Úmluvou výslovně upraveno. Je-li učiněno jednostranné prohlášení vlády, jde o jednu z okolností, které Evropský soud pro lidská práva zvažuje při posuzování důvodnosti pokračování v posuzování stížnosti (a to při zohlednění dalších relevantních okolností, které umožní určit, zda si pokračování v projednání věci nevyžaduje zájem na respektování lidských práv zaručených v Úmluvě; srov. rozsudek velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ze dne 6. 5. 2003 ve věci stížnosti č. 26307/95 *Tahsin Acar proti Turecku*, body 74-77). Umožňují-li to konkrétní okolnosti věci, pak lze již přijetím jednostranného prohlášení vlády dosáhnout ochrany stěžovatele před následky jím tvrzeného porušení Úmluvy, aniž by bylo třeba postavit najisto, zda k porušení Úmluvy skutečně došlo. Pakliže ale Evropský soud pro lidská práva z tohoto důvodu vyškrtne stížnost ze seznamu případů, neznamená to, že tímto rozhodnutím sám shledal porušení Úmluvy.

11. Rovněž je třeba uvést, že Evropský soud pro lidská práva se v rozhodnutí o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů nevyjadřuje ke způsobům odstranění následků porušení Úmluvy, natožpak k takovým způsobům odstranění, které nejsou zmíněny v jednostranném prohlášení vlády. I když při rozhodování o vyškrtnutí stížnosti z důvodu jednostranného prohlášení vlády může zohlednit, zda vnitrostátní právo v posuzované věci připouští či nepřipouští možnost obnovy řízení (např. rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 26. 7. 2007 ve věci stížnosti č. 10577/04 *Kessler proti Švýcarsku*, body 24-25, nebo rozsudek ze dne 25. 9. 2012 ve věci stížnosti č. 59102/08 *Vojtěchová proti Slovensku*, body 26-28), neznamená to, že může vyžadovat po státu, který se měl dopustit porušení Úmluvy, aby obnovu řízení připustil bez ohledu na splnění podmínek stanovených vnitrostátním právem [Evropský soud pro lidská práva ve své rozhodovací praxi opakovaně zdůraznil, že nemůže obnovu řízení nařídít; srov. např. jeho rozsudek ze dne 20. 9. 1993 ve věci stížnosti č. 14647/89 *Saïdi proti Francii*, bod 47, nebo rozsudek velkého senátu ze dne 30. 6. 2009 ve věci stížnosti č. 32772/02 *Verein gegen Tierfabriken Schweiz (VgT) proti Švýcarsku*, bod 89]. Následkem rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva proto nemůže být (v usneseních sp. zn. Pl. ÚS 6/14 a Pl. ÚS 10/14 zdůrazňovaná) nejistota ohledně možnosti využití obnovy řízení jdoucí k tíži navrhovatele, jestliže vnitrostátní právo takovouto možnost při vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů nepřipouští. Tím je zároveň vyloučeno, aby poukaz na tuto nejistotu odůvodňoval výklad připouštějící možnost obnovy řízení i za jiných podmínek, než které výslovně stanoví § 119 odst. 1 zákona o Ústavním soudu.

12. Na základě těchto úvah dospěl Ústavní soud k závěru, že rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů podle čl. 37 odst. 1 písm. c) Úmluvy není rozhodnutím, kterým bylo shledáno, že zásahem orgánu veřejné moci bylo v rozporu s mezinárodní smlouvou porušeno lidské právo nebo základní svoboda. Takovéto rozhodnutí proto nezakládá důvod obnovy řízení před Ústavním soudem podle § 119 odst. 1 zákona o Ústavním soudu. Tímto právním názorem se Ústavní soud odchyluje od právního názoru vysloveného v usneseních sp. zn. Pl. ÚS 6/14 a Pl. ÚS 10/14.

13. Výsledek posouzení návrhu navrhovatele na obnovu řízení by ale byl stejný i v případě, že by Ústavní soud setrval na svém původním právním názoru. Tento původní právní názor byl v usneseních sp. zn. Pl. ÚS 6/14 a Pl. ÚS 10/14 vysloven v souvislosti s porušením čl. 6 odst. 1 Úmluvy, k němuž mělo dojít nesprávným posouzením včasnosti ústavní stížnosti. Týkal se tedy samotné otázky přístupu k Ústavnímu soudu, kdy jako účinný prostředek nápravy přicházela v úvahu obnova řízení a následné řádné posouzení ústavní stížnosti. Ve věci navrhovatele ovšem prostor pro jiné odstranění následků porušení lidského práva nebo základního práva než poskytnutím přiměřeného zadostiučinění dán není. V řízení vedeném před obvodním soudem pod sp. zn. 20 C 90/2018 se navrhovatel žalobou domáhal náhrady nemajetkové újmy způsobené nepřiměřenou délkou jiného již pravomocně skončeného soudního řízení. Této žalobě je třeba přiznat povahu prostředku ochrany proti tvrzenému porušení práva navrhovatele na projednání jeho záležitosti nezávislým a nestranným soudem v přiměřené lhůtě podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy, jakož i podle čl. 38 odst. 2 Listiny, k němuž mělo dojít následkem nepřiměřené délky uvedeného jiného soudního řízení. Zjištění porušení základního práva a případné poskytnutí zadostiučinění byly zároveň jedinými v úvahu přicházejícími možnostmi, jak mohl stát toto porušení odčinit. Tento účel řízení o žalobě o náhradu nemajetkové újmy byl zohledněn v řízení o ústavní stížnosti navrhovatele, jež bylo vedeno pod sp. zn. I. ÚS 626/21 a v němž mohl navrhovatel v případě zrušení napadených rozhodnutí dosáhnout nového posouzení jeho nároku ze strany obecných soudů, a nepochybně i v řízení o navazující stížnosti podané k Evropskému soudu pro lidská práva, který podle čl. 41 Úmluvy mohl navrhovateli přiznat spravedlivé zadostiučinění.

14. Za této situace nelze žádným výkladem dovodit, že Evropský soud pro lidská práva rozhodnutím ve věci *U. proti České republice* shledal ve smyslu § 119 odst. 1 zákona o Ústavním soudu, že zásahem orgánu veřejné moci bylo v rozporu s mezinárodní smlouvou porušeno lidské právo nebo základní svoboda. Není-li takovéhoho rozhodnutí, pak nemůže být dáno ani oprávnění navrhovatele k podání návrhu na obnovu řízení podle § 119 odst. 2 zákona o Ústavním soudu. Ostatně procesní rozhodnutí o vyškrtnutí stížnosti ze seznamu případů, jež lze svou povahou přirovnat k zastavení řízení, vydané bez souhlasu navrhovatele, může být jen stěží považováno za rozhodnutí, kterým by Evropský soud pro lidská práva rozhodl o stížnosti v jeho prospěch.

V. *Závěr*

15. Z těchto důvodů Ústavní soud rozhodl mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků o odmítnutí návrhu navrhovatele na obnovu řízení podle § 43 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu jako podaného někým zjevně

neoprávněným. V souladu s čl. 1 odst. 2 písm. b) rozhodnutí pléna Ústavního soudu ze dne 25. 3. 2014 č. Org. 24/14 o atrahování působnosti, publikovaného jako sdělení Ústavního soudu č. 52/2014 Sb., ve spojení s § 11 odst. 2 písm. j) zákona o Ústavním soudu rozhodl o odmítnutí návrhu v plénu.

P o u č e n í: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 26. dubna 2022

Pavel Rychetský
předseda Ústavního soudu